

Strategische milieubeoordeling regionale structuurvisie Steden- driehoek Deventer, Apeldoorn en Zutphen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

29 augustus 2005 / rapportnummer 1453-141



commissie voor de milieueffectrapportage

Stedelijk Netwerk Stedendriehoek
t.a.v. dhr. A.J.J. Zents
Postbus 9033
7300 ES APELDOORN

uw kenmerk
row.rjz/430936

uw brief
15 februari 2005

ons kenmerk
1453-136/Mo/gl

onderwerp
toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Strategische milieubeoordeling regionale
structuurvisie Stedendriehoek
Deventer, Apeldoorn en Zutphen

doorkiesnummer
(030) 234 76 07

Utrecht,
29 augustus 2005

Geachte heer Zents,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport ten behoeve van de besluitvorming over de Strategische milieubeoordeling regionale structuurvisie Stedendriehoek Deventer, Apeldoorn en Zutphen en de aanvulling daarop.

Overeenkomstig uw verzoek bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie spreekt in haar advies waardering uit voor de systematische opzet van het milieueffectrapport en de gehanteerde methodiek. De Commissie komt tot de conclusie dat voor het strategische niveau van een structuurvisie het milieueffectrapport voldoende informatie over de milieugevolgen biedt. Niettemin wijst de Commissie in het advies op enkele onevenwichtigheden in de eindbeoordeling van de woningbouwlocaties. Ook constateert de Commissie dat voor definitieve besluitvorming over planonderdelen nog aanvullende informatie nodig is. Het gaat vooral om planonderdelen met gevolgen voor het watersysteem, zoals de eventuele keuze voor de "Ijsselsprongen". De Commissie onderstreept daarom het belang van een zorgvuldige beoordeling en weging van alle informatie die in dit MER en in de vervolgstappen ter beschikking komt.

De Commissie hoopt met dit advies een constructieve bijdrage te leveren aan de planvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

drs. H.G. Ouwerkerk
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Strategische milieubeoordeling regionale structuurvisie Stedendriehoek Deventer, Apeldoorn en Zutphen

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Strategische milieubeoordeling regionale structuurvisie
Stedendriehoek Deventer, Apeldoorn en Zutphen

Advies op grond van artikel 7.14 van de Europese richtlijn over het milieueffectrapport Strategische milieubeoordeling regionale structuurvisie Stedendriehoek Deventer, Apeldoorn en Zutphen,

uitgebracht aan het Stedelijk Netwerk Stedendriehoek door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

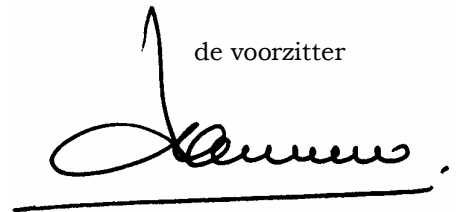
Strategische milieubeoordeling regionale structuurvisie
Stedendriehoek Deventer, Apeldoorn en Zutphen,

de secretaris



drs. S.A.A. Morel

de voorzitter



drs. H.G. Ouwkerk

Utrecht, 29 augustus 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
1.1 Algemeen	1
1.2 Reikwijdte van de toetsing	1
1.3 Verloop van het toetsingsproces	2
2. TUSSENTIJD OORDEEL OVER HET MILIEUEFFECTRAPPORT	3
2.1 Algemeen	3
2.2 Toetsing op onderdelen.....	3
2.2.1 Methodiek en presentatie	3
2.2.2 Verantwoording keuzen stap 1 (bundelen/spreiden) en stap 2 (ruimtelijke visie): locatie Twello.....	5
2.2.3 Milieuinformatie op niveau 3: beoordeling van locaties	6
2.2.4 Robuustheidsanalyse	7
2.2.5 Toetsingskader	7
2.2.6 Doelen, ambities en programmatische opgaven.....	7

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 15 februari 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
- 1a. Brief van het bevoegd gezag d.d. 24 mei 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen over de aanvulling op het MER
- 1b. Brief van het bevoegd gezag d.d. 29 juni 2005 waarin de termijn van advisering wordt verlengd
- 1c. Brief van het bevoegd gezag d.d. 1 augustus 2005 bij het aangepaste milieueffectrapport, de bijgestelde structuurvisie en een nieuwe (gezamenlijke) reactie van de waterbeheerders en de provincie Gelderland
2. Projectgegevens

1. INLEIDING

1.1 Algemeen

De regio ‘Stedendriehoek’ – bestaande uit de netwerkgemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Gorssel, Voorst en Zutphen – is voornemens een regionale structuurvisie Stedendriehoek vast te stellen. De structuurvisie heeft de status van een Intergemeentelijk Structuurplan. Hierin worden maatregelen, inclusief locatiekeuzen, genomen voor natte en droge landschapsstructuur, wegenstructuur en openbaar vervoer, wonen, werken en recreatie. Voor de structuurvisie wordt een strategische milieubeoordeling (SMB) uitgevoerd op grond van de EU richtlijn 2001/42/EG betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma’s. Het doel van de SMB is een goede onderbouwing op het strategische niveau van het Intergemeentelijke Structuurplan van de locatiekeuze van met name woningbouw en bedrijventerreinen.

Bij brief van 15 februari 2005¹ is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport. Naast de Commissie voor de m.e.r. zijn ook de provincies Gelderland en Overijssel, de Regionale Inspectie VROM, het ministerie van LNV en de waterbeheerders (in het kader van de watertoets) formeel als adviesorganen bij de besluitvorming betrokken. Over het milieueffectrapport heeft nog geen inspraak plaatsgevonden, zodat de Commissie daarmee geen rekening heeft kunnen houden in het toetsingsadvies.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep² van de Commissie voor de m.e.r. – verder aangeduid als ‘de Commissie’.

1.2 Meerwaarde SMB en reikwijdte van de toetsing

SMB heeft, net als m.e.r., de grootste meerwaarde indien het proces start tegelijk met de start van de planvorming. Het SMB-proces kan dan nog bijdragen aan de uitwerking en keuze van (voorkeurs)alternatieven. In het geval van de Stedendriehoek is dat niet zo gelopen. De nieuwe regelgeving voor strategische milieubeoordeling (SMB), momenteel nog op basis van een rechtstreekse werking van een Europese richtlijn, is van kracht geworden toen de planvorming voor de stedendriehoek al ver was gevorderd. Er is reeds veel maatschappelijke discussie geweest en er zijn bestuurlijke voorkeuren uitgesproken. De SMB draagt in deze situatie niet in de eerste plaats bij aan de planvorming, maar is vooral een verantwoording achteraf van het doorlopen planproces en van gemaakte keuzes. Dit geldt vooral voor de stap 1 (‘bundelen of spreiden?’) en voor stap 2 (‘blauwe stedendriehoek’ of ‘groene valleystad?’). Voor deze stappen is de Commissie nagegaan of de argumentatie op milieugronden van de gemaakte keuzes navolgbaar en plausibel is. Het zwaartepunt van de toetsing ligt op de derde stap in de planvorming, te weten de kaderstellende besluiten voor de later m.e.r.-plichtige activiteiten en de besluiten waarvoor een ‘Habitattoets’ op basis van de Natuurbeschermingswetgeving noodzakelijk is. Het gaat hierbij om:

- De IJsselsprong Deventer

¹ Zie bijlage 1

² Zie bijlage 2 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

- De IJsselsprong Zutphen
- Regionaal bedrijventerrein
- Uitbreiding recreatiepark Bussloo

De Commissie concentreert de toetsing op de alternatieven en de milieugevolgen voor deze besluiten. In een eerdere fase heeft het bevoegde gezag aangegeven dat locatiekeuzen bij toekomstige MER'en niet meer aan de orde zijn. De Commissie is daarom nagegaan of de informatievoorziening van voldoende kwaliteit is om in dit structuurplan de locatiekeuzen vast te leggen.

Hoewel de Commissie de toetsing concentreert op de hiervoor genoemde besluiten, heeft het ontegenzeggelijk voordelen om een integraal milieueffectrapport voor het gehele structuurplan op te stellen. De gemeenten hebben op grond van de ingebrachte zienswijzen een besluit genomen over de reikwijdte van het milieueffectrapport die feitelijk ook het gehele plangebied betreft en niet alleen de 'SMB-plichtige besluiten'. Het SMB-rapport gaat op een belangrijk deel van de reikwijdte-notitie afdoende in. De Commissie bespreekt in dit advies resterende tekortkomingen alleen voor zover zij essentieel zijn voor de uitgewerkte alternatieven en milieugevolgen.

Door het proces van "verantwoording achteraf" hebben de SMB en naar voren gebrachte vragen en discussiepunten van onder andere de Commissie m.e.r. onvoldoende doorwerking kunnen hebben in de SMB en in de planvorming. Voor zover deze punten nog aanleiding geven tot nader onderzoek en motivering, worden zij in dit advies besproken.

1.3 Verloop van het toetsingsproces

Tijdens de toetsing heeft de Commissie geconstateerd dat op enkele onderdelen nog informatie ontbrak die essentieel was om de toetsing af te kunnen ronden. De Commissie vond deze informatie essentieel omdat het bevoegde gezag op basis van de structuurvisie (met structuurplan-status) definitieve locatiekeuzen wil maken. De Commissie heeft daarom toelichtende en aanvullende informatie gevraagd op de volgende onderdelen:

- Informatie over het aspect water (zie par. 2.1 en 2.2.2)
- Kaartmateriaal, vooral wat betreft de ligging en begrenzing van natuur, waaronder gebieden die vallen onder de Habitat- en Vogelrichtlijn (zie par. 2.2.1)
- Een "bundelingsalternatief" waarin de woningbouwopgave in het buitengebied (6000 woningen) geheel is geconcentreerd bij Twello (zie par. 2.2.3);
- Een onderbouwing van de conclusie dat geen sprake is van significante gevolgen voor Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (zie par. 2.2.4)
- Een gevoeligheidsanalyse over de gevolgen voor bereikbaarheid van te ontwikkelen locaties als gewenste infrastructurele maatregelen niet zouden worden gerealiseerd (zie par. 2.2.5)
- Het toetsingskader voor verkeer en vervoer (zie par. 2.2.6)
- Een onderbouwing van de aard van te vestigen bedrijven zodat een betere afweging kan worden gemaakt tussen nieuwe locaties en herstructurering op bestaande locaties (zie par. 2.2.7).

Het bevoegde gezag heeft aanvullende informatie aangeleverd op 24 mei 2005³. Belangrijke informatie over het aspect water ontbrak op dat moment nog. Ook bevatte het milieueffectrapport nog een aantal onjuistheden en on-

³ Zie bijlage 1a.

duidelijkheden. Omdat de Commissie m.e.r. op dat moment nog geen positief toetsingsadvies kon uitbrengen, heeft het bevoegde gezag de Commissie gevraagd het advies uit te stellen⁴.

Op 1 augustus 2005⁵ heeft het bevoegde gezag het aangepaste milieueffectrapport, de bijgestelde structuurvisie en een nieuwe (gezamenlijke) reactie van de waterbeheerders en de provincie Gelderland⁶ op de rapporten toegestuurd. Op basis daarvan heeft de Commissie het toetsingsadvies afgerond.

In het belang van een transparant en goed gemotiveerd toetsingsproces zal het advies in het hierna volgende hoofdstuk worden onderbouwd.

2. OORDEEL OVER HET MILIEUEFFECTRAPPORT

2.1 Algemeen

De Commissie heeft waardering voor de heldere systematiek, het goed uitgewerkte toetsingskader en de overzichtelijke presentatie van het milieueffectrapport. De geboden informatie past in het algemeen goed bij het niveau van een strategische milieubeoordeling. De Commissie concludeert dat het milieueffectrapport de essentiële milieuinformatie bevat die op dit moment beschikbaar kan zijn. De Commissie wijst er echter op dat de besluitvorming over de dijkverleggingen en uiterwaardenvergravingen (korte termijn) en de IJssel-sprongen (lange termijn) bij Deventer en Zutphen nog moet plaatsvinden in het kader van de PKB Ruimte voor de Rivier. Daarvoor is een milieueffectrapport opgesteld dat momenteel ter visie ligt en wordt getoetst. De besluiten die in deze PKB zullen worden genomen zijn essentieel voor de structuurvisie Stedendriehoek en latere bestemmingsplannen. De Commissie adviseert de besluitvorming in de PKB in latere fasen te verwerken in deze plannen. In paragraaf 2.2.2 van dit advies gaat de Commissie verder in op het aspect water.

2.2 Toetsing op onderdelen

2.2.1 Methodiek en presentatie

De Commissie heeft waardering voor de systematische opzet van het milieueffectrapport en de gehanteerde methodiek. Deze is geschikt voor het niveau van een SMB. Er is gekozen voor een logische benadering waarbij van een hoog abstractieniveau (niveau 1: "bundelen of spreiden?") wordt toegewerkt naar de beoordeling en vergelijking van locaties (niveau 3). Het gehanteerde toetsingskader is in het algemeen op het juiste niveau om de locaties te kunnen beoordelen. De presentatie van de effecten (relatieve scores in kleurschakeringen) is overzichtelijk en de samenvatting geeft een goed beeld van het gehele milieueffectrapport.

⁴ Zie bijlage 1b.

⁵ Zie bijlage 1c.

⁶ Het betreft twee gezamenlijke reacties van Rijkswaterstaat directie Oost-Nederland, Waterschap Rijn en IJssel, Waterschap Groot Salland en Waterschap Veluwe. De Commissie heeft deze beide reacties bij de toetsing betrokken. De Commissie vindt het niet haar taak deze reacties te publiceren maar adviseert deze bij de stukken ter visie te leggen.

De Commissie heeft gevraagd het kaartmateriaal op onderdelen te verbeteren, vooral wat betreft de ligging en begrenzing van natuurgebieden en Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Goed kaartmateriaal is van belang om de eventuele gevolgen voor deze gebieden te kunnen beoordelen. Het bevoegde gezag heeft op een adequate manier aan dit verzoek voldaan.

2.2.2 Water

In gezamenlijke reacties aan het college van B en W van de gemeente Apeldoorn geven de waterbeheerders⁷ en de provincie Gelderland aan dat zij belangrijke informatie in de structuurvisie en in het bijbehorende milieueffectrapport missen. Naar aanleiding van de eerste reactie van de waterbeheerders heeft het bevoegde gezag het milieueffectrapport en de structuurvisie aangepast. Omdat de waterbeheerders en de provincie andere versies hebben beoordeeld dan de Commissie, kan niet volledig worden nagegaan in hoeverre de definitieve rapporten het commentaar adequaat hebben verwerkt. De Commissie vindt dat de ontbrekende informatie en onjuistheden in latere fasen van de planvorming in overleg met de waterbeheerders aan de orde moeten komen. De Commissie verwijst voor een opsomming van de punten naar de reactie van de waterbeheerders. De Commissie wijst met nadruk op:

- Het reserveren van een correcte ruimteclaim voor ruimte voor de rivier;
 - Knelpunten voor water bij bedrijvenparken Deventer A1 en Zutphen/Eefde West⁸ (af te leiden uit reeds uitgevoerd onderzoek, zoals het MER bedrijventerrein Deventer A1) en bij stedelijke uitbreiding ten noorden van Apeldoorn;
 - Een analyse van randvoorwaarden voor de latere planvorming ter voorkoming van wateroverlast bij de IJsselsprongen vanuit het hoofdwatersysteem;
 - Een adequate vertaling van het provinciale waterhuishoudingsplan en van stroomgebiedsvisies;
 - Analyseren en oplossen van eventuele knelpunten voor de Kaderrichtlijn Water, bijvoorbeeld bij de stedelijke uitloop in de uiterwaarden (stand still waterkwaliteit);
- De Commissie adviseert deze ontbrekende informatie over het aspect “water” in overeenstemming met de waterbeheerders uit te werken en de consequenties te verwerken in vervolgfases in de planvorming.

De “zeefkaart” is in de laatste versie van het milieueffectrapport en de structuurvisie geactualiseerd. De Commissie kan niet beoordelen of dit juist is gebeurd en of met alle randvoorwaarden vanuit beleid rekening is gehouden. De zeefkaart en de bouwstenen voor de zeefkaart zijn in de structuurvisie en de bijlage echter duidelijk toegelicht.

- De Commissie adviseert de zeefkaart voortdurend te actualiseren op basis van nieuwe (beleids)ontwikkelingen en de consequenties voor de structuurvisie en latere bestemmingsplannen aan te geven.

⁷ Zie voetnoot 6.

⁸ Voor bedrijventerrein Deventer A1 is een MER recent ter visie gelegd. De Commissie adviseert de hoofdpunten van de resultaten van het MER en de toetsing, en de consequenties voor het MER en de structuurvisie ‘Stedendriehoek’ op te nemen. Voor Zutphen/Eefde West is geen m.e.r. doorlopen. Strikt genomen is er voor de uitbreiding van dit terrein geen SMB- en m.e.r.-plicht. Gezien het integrale, samenhangende karakter van de plannen voor nieuwe en bestaande bedrijventerreinen in de Stedendriehoek adviseert de Commissie de eventuele knelpunten bij dit terrein en de eventuele consequenties voor de planvorming in de Stedendriehoek in het milieueffectrapport in hoofdlijnen op te nemen.

2.2.3

Verantwoording keuzen stap 1 (bundelen/spreiden) en stap 2 (ruimtelijke visie): locatie Twello

De motivering van het bundelingsprincipe in stap 1 is duidelijk en plausibel. De zeefkaart geeft duidelijk aan waar verstedelijking binnen het bundelingsgebied mogelijk is. De zeefkaart heeft gediend als toetsingskader voor de twee ruimtelijke perspectieven 'Blauwe stedendriehoek' en 'Groene valleestad'. De gevolgen van de 'confrontatie' tussen zeefkaart en perspectieven voor de keuzen en de onderbouwing daarvan in het ontwikkelingsbeeld vond de Commissie minder duidelijk en niet consequent. Overwegingen op het gebied van milieu, water, natuur en landschap zouden in een consequente benadering hebben moeten leiden tot een alternatief dat in het oorspronkelijke SMB-rapport niet als reëel alternatief was meegenomen: namelijk een alternatief waarbij verdergaande bundeling van verstedelijkingsfuncties bij Twello plaatsvindt (het grote 'gele centrumgebied' ten zuiden en westen van Twello op de zeefkaart), als alternatief voor de IJsselsprongen bij Deventer en Zutphen. Dit alternatief kan voldoen aan de gehele opgave voor de woningbouw in het buitengebied. De belangrijkste overwegingen van de Commissie om dit als reëel alternatief te beschouwen zijn:

- Verkeer en vervoer: door bundeling van functies is er minder vervoersbehoefte en de mogelijkheden voor het realiseren van een goede en exploitabele OV-infrastructuur zouden groter kunnen zijn;
- Natuur: de IJsselsprongen liggen nabij gevoelige natuur (o.a. Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Het was onvoldoende duidelijk gemaakt dat er geen significante gevolgen voor deze natuur kunnen zijn, en of een bundelingsalternatief bij Twello voor natuur beter zou kunnen scoren;
- Water: de IJsselsprongen zijn voorzien in gebied dat onder randvoorwaarden van water voor verstedelijking is uitgesloten. Door het ontbreken van een Watertoets is het moeilijk te beoordelen of de IJsselsprongen passen binnen het beleid voor o.a. Ruimte voor de Rivier en veiligheidsbeleid voor woonlocaties in of nabij een rivierbed. De Commissie acht het mogelijk dat een gebundelde ontwikkeling bij Twello voor water beter zou kunnen scoren;
- Landschap: De gevolgen van de inpassing van de IJsselsprongen zijn door het ontbreken van de watertoets evenmin duidelijk. De verstedelijkingslocaties liggen allen binnendijs: welke invloed heeft dit op het landschappelijke beeld vanuit en naar de bouwlocaties? Worden woonwijken achter dijken gelegd? Wat is de invloed van de dijken op de open ruimten in het IJsseldal?

Het bevoegde gezag heeft vervolgens in het milieueffectrapport een bundelingsalternatief bij Twello uitgewerkt ("Twello-Groot"). Deze locatie is op niveau 3 beoordeeld en vergeleken met de andere locaties. Er is ook een beoordeling opgenomen van de vraag of de IJsselsprongen significante gevolgen kunnen hebben voor Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Hieronder beoordeelt de Commissie deze aanvullende informatie.

2.2.4

Milieuinformatie op niveau 3: beoordeling van locaties

“Twello-Groot”

De Commissie is positief over de kwaliteit van de informatie over het alternatief “Twello-Groot”. Deze maakt een vergelijking met de IJsselsprongen op strategisch niveau mogelijk. Over de waardering van de gevolgen heeft de Commissie nog wel enkele opmerkingen:

- De score van Twello-Groot op “geschiktheid watersituatie voor woningbouw” is erg negatief aangezet vanwege de ligging in kwelgebied. Het rapport geeft aan dat de problemen in het ontwerp naar verwachting kunnen worden opgelost.
- Twello-groot scoort “+” voor ligging ten opzichte van regionale en stedelijke ontsluitingswegen, terwijl Twello Zuid en –Oost beide “++” scoren. De Commissie meent echter dat de score voor Twello-groot niet minder is, zeker niet na realiseren van de geplande doortrekking van de Doorwerdstraat naar de N344. Ingeplande infrastructuur wordt ook bij openbaar vervoer (light train stations) in de scores meegerekend, dus het is consistent als dat ook voor ontsluiting door weginfrastructuur gebeurt.
- De geluidschermen worden bij Twello-groot negatief beoordeeld, maar de dijken bij de IJsselsprongen niet (“0” t.o.v. “++” bij versterking woonkwaliteit). Dat is onevenwichtig.
- De IJsselsprongen worden beter ontsloten genoemd voor autoverkeer dan Twello-Groot. Dat blijkt niet uit de scores (zie ook opmerking hierboven)
- De beide IJsselsprongen liggen weliswaar dicht bij stedelijke voorzieningen (al is de rivier een barrière), Twello-Groot biedt weer kansen voor het versterken van voorzieningen in Twello.

Beoordeling Vogel- en Habitatrichtlijngebieden

Het rapport beoordeelt de mogelijke gevolgen voor deze natuurgebieden op een zorgvuldige manier. De conclusie is dat er zowel bij de locatie Deventer binnen (“-“) als bij de locatie Zutphen-Zuid (“-“) mogelijk significante gevolgen kunnen optreden. Dit betekent dat in een latere fase, voor de ontwikkeling van deze locaties een passende beoordeling moet worden uitgevoerd op grond van de Natuurbeschermingswet. Het is niet uit te sluiten dat in die fase nog alternatieve locaties aan bod moeten komen waarmee significante gevolgen voorkomen kunnen worden. Dat betekent dat de IJsselsprongen op dit moment in het plan nog niet definitief kunnen worden vastgelegd.

Een aantal onjuistheden is in het milieueffectrapport gecorrigeerd, maar de volgende punten moeten nog worden verbeterd omdat zij tot onjuiste interpretaties kunnen leiden:

1. op pag. 130 onder Bodem, water..., 4^e regel: “...en de locatie IJsselsprong Zutphen (zuidelijke variant)...” moet zijn *westelijke variant*.
2. op pag. 131 bevat de 4^e bullit nieuwe, maar foute tekst, vgl. tabel 7.5: “Alleen de locatie IJsselsprong Deventer (binnen) ligt *niet* in een historisch geografisch waardevol gebied “ .

Door de hierboven aangegeven correcties voor Twello-Groot en de beoordeling voor natuur is de score voor Twello-Groot minder ongunstig dan de algemene conclusies op pag. 152 stellen. Twello-Groot scoort in laag 2 net zo gunstig als Zutphen-Zuid en in laag 3 is het verschil met Deventer-binnen gering. De Commissie is daarom van mening dat Twello-Groot niet minder scoort dan de IJsselsprongen”.

- De Commissie adviseert de bovenstaande correcties en opmerkingen te behandelen en te motiveren bij de besluitvorming.

2.2.5 Robuustheidsanalyse

De Commissie heeft een robuustheidsanalyse gevraagd waarin wordt nagegaan wat de gevolgen zijn voor de bereikbaarheid van de te ontwikkelen locaties indien gewenste infrastructurele maatregelen niet worden gerealiseerd. Daarbij moet worden aangegeven of de scores van de locaties zodanig wijzigen dat andere voorkeurslocaties in beeld kunnen komen. Het bevoegde gezag heeft aan dit verzoek voldaan (zie paragraaf 9.3 in het milieueffectrapport).

- De Commissie vindt de robuustheidsanalyse op dit moment voldoende. Als in de toekomstige planuitwerking wordt afgeweken van de structuurvisie, adviseert de Commissie de robuustheidsanalyse opnieuw uit te voeren en na te gaan of er consequenties zijn voor locatiekeuzen of inrichtingsopgaven.

2.2.6 Toetsingskader

Het toetsingskader voldoet voor de meeste onderdelen voor dit strategische niveau. Het onderscheid in uitsluitende en randvoorwaarden stellende criteria geeft duidelijk richting aan de waardering van de alternatieven. De Commissie plaatst een kanttekening bij de bruikbaarheid van de indicatoren voor verkeer en vervoer. Deze zijn te globaal om daadwerkelijk onderscheid te kunnen maken tussen locaties. Overigens moet daarbij wel worden gesteld dat dit niet ongebruikelijk is bij dit stadium van het planproces. Echter, omdat er sprake is van ingrijpende keuzen met grote gevolgen voor infrastructuurgebruik en bereikbaarheid lijkt dat in dit plan toch iets nauwkeuriger moet worden gekeken. De Commissie denkt hierbij aan reistijden en betrouwbaarheid naar belangrijke bestemmingslocaties en aan aandelen van vervoerwijzen. Daaruit moet bijvoorbeeld blijken of het wel realistisch is om aan te nemen dat men vanuit de IJsselspronglocaties met het OV naar Deventer zal reizen, zeker als het om niet-centrumlocaties gaat. De Commissie heeft daarom aan het bevoegde gezag gevraagd of aan de hand van meer differentiërende criteria voor verkeer en vervoer kan worden nagegaan hoe de bereikbaarheid van de locaties scoren ten opzichte van elkaar. Het bevoegde gezag heeft daarop geantwoord dat uitwerking in meer detail niet tot andere inzichten leidt en voor het schaalniveau van het structuurplan ook niet geëigend is.

De Commissie constateert niettemin dat de voorgenomen plannen hoge eisen stellen aan de infrastructuur en dat er een potentieel probleem is voor de bereikbaarheid van locaties als onderdelen van de gewenste infrastructuur niet worden gerealiseerd.

- De Commissie adviseert bij de toekomstige ontwikkeling van locaties op basis van de structuurvisie de eisen aan te realiseren infrastructuur steeds opnieuw te onderzoeken op basis van de meest recente inzichten. Het advies dat de Commissie over de robuustheidsanalyse geeft (zie par. 2.2.5) is vooral ook voor de infrastructuur van belang.

2.2.7 Doelen, ambities en programmatische opgaven

De doelen en ambities zijn goed verwoord en richtinggevend voor de planontwikkeling. De omvang van het programma voor woningbouw is goed onderbouwd. Voor bedrijventerreinen is de aandacht sterk gericht op de omvang van het programma van extra terrein. Er is geen aandacht voor herstructure-

ring en kansen voor bestaande terreinen waar nog mogelijkheden zijn. De robuustheid is onzeker gezien de lange termijn planning. De Commissie erkent dat de prognoses moeilijk zijn te onderbouwen, maar het programma is nogal fors, ervan uitgaande dat het vooral gaat om regionale arbeidsplaatsen. Gezien de onzekerheden kan de programmatische opgave vooral gezien worden als een maximale ruimtelijke reservering.

Het accent ligt op een nieuw terrein aan de A1 bij Beekbergen. De onderbouwing van de aard van de bedrijvigheid is nog niet duidelijk. Daarmee is feitelijk ook nog niet duidelijk of de onderzochte locaties de juiste zijn. De Commissie heeft op dit punt een toelichting gevraagd van het bevoegde gezag. Het bevoegde gezag heeft aangegeven dat de onzekerheidsmarge voor bedrijventerreinen op een termijn van 30 jaar kan variëren tussen 25 en 60%. Iedere vijf jaar zal de vraagontwikkeling herijkt worden en worden afgestemd met fase-ring van locaties. In 2005 zal nadrukkelijk aandacht worden besteed aan herstructurering van bedrijventerreinen in de Stedendriehoek, in nauw overleg met de provincies.

- De Commissie concludeert dat deze toelichting afdoende is.


BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Strategische milieubeoordeling regionale structuurvisie
Stedendriehoek Deventer, Apeldoorn en Zutphen

(bijlagen 1 en 2)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 15 februari 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Commissie voor de milieueffectenrapportage
ingekomen :	18 FEB. 2005
nummer	
dossier	1453-63/m/65
kopie naar :	Mo/bib/mw/aa

Commissie voor de
Milieueffectenrapportage
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Ruimtelijke Ordening en
Wonen
Apeldoorn

Telefoon (055) 580 10 10
Doorkiesnummer
(055) 5802369
Telefax
(055) 5802360
E-mail
a.zents@apeldoorn.nl
Datum
15-02-05
Uw kenmerk

Ons kenmerk
ROW.RJZ/430936

Betreft
strategische milieubeoordeling Stedendriehoek

Geachte dames/heren,

Op 16 augustus 2004 heeft u advies uitgebracht over de notitie reikwijdte en detailniveau van de strategische milieubeoordeling voor de Stedendriehoek. Het hierop gebaseerde milieurapport (d.d. 25 januari 2005) is nu gereed. Graag zou ik het aan u ter advisering voorleggen. Overeenkomstig de afspraken met het secretariaat zend ik u hierbij het rapport in 9-voud.

De resultaten van dit milieurapport zijn/worden gebruikt om de regionale structuurvisie Stedendriehoek te formuleren. Ook deze Regionale structuurvisie Stedendriehoek 2030 voeg ik in 9-voud bij. Daarbij de opmerking dat deze visie nog niet de status van voorontwerp heeft. Op een aantal (niet onbelangrijke) onderdelen zal deze nog bijgesteld worden. Het gaat in grote lijnen om de volgende onderdelen:

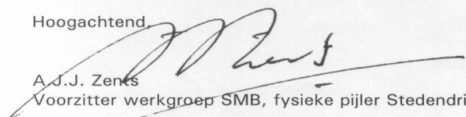
- De argumentatie voor de beide Ijsselsprongen, een essentieel maar omstreden element in de visie, is nog onvoldoende uitgewerkt. De hoofdargumenten, op basis van regionaal-ruimtelijke beleidskeuzen als bundeling bij steden en openhouden middengebied, moeten in de RSV steviger neergezet worden.
- De externe oriëntatie en positionering van de stedendriehoek.
- De verwerking van de meest actuele verkeersinzichten.
- Nadere argumentatie dat keuzes worden gemaakt op basis van (ruimtelijke) principes over de gewenste ontwikkeling van het gebied, waarbij de hoogte van het programma zelf niet centraal staat.

Zodra die wijzigingen zijn doorgevoerd zal ik u ook de definitieve versie van het voorontwerp toezenden.

Ingeval u behoefte heeft aan een nadere mondelinge toelichting op de SMB en/of de structuurvisie dan hoor ik dat graag.

Ik wacht met belangstelling uw advies af.

Hoogachtend,


A.J.J. Zents
Voorzitter werkgroep SMB, fysieke pijler Stedendriehoek


Behandeld door: A.J.J. Zents
Bijlage(n): div.

Als u reageert datum en kenmerk van deze brief vermelden

Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn
Bezoekadres
Stadhuis Marktplein 1
Internet: www.apeldoorn.nl

BIJLAGE 1a

Brief van het bevoegd gezag d.d. 24 mei 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen over het herziene MER

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	25 MEI 2005
nummer	
dossier	1453-110
kopie naar :	Mo. gl

Commissie voor de
Milieueffectenrapportage
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Betreft
strategische milieubeoordeling Stedendriehoek

Geachte dames/heren,

Geachte commissie,

Hierbij doen wij u het aangevulde/herziene Milieurapport in verband met de regionale visie Stedendriehoek toekomen.

Naar aanleiding van het gesprek d.d. 30 maart 2005 zijn een aantal aanvullingen en toevoegingen gedaan. Deze zijn in het Milieurapport verwerkt.

Deze worden hieronder puntsgewijs aangegeven:

- in het rapport is in bijlage 5 nadere informatie voor de IJsselsprongen opgenomen. Ook vindt u bijgevoegd een overzicht van de onderliggende kaarten die gebruikt zijn voor de opstelling van de zeekaart.
- Het alternatief Twello met in totaal 6000 woningen is apart getoetst. Dit vindt u terug in hoofdstuk 8. Naast alternatieve verstedelijkingslocaties van 3000 woningen is ook de locatie 'Twello Groot' benoemd, die bestaat uit de locaties Twello Zuid (6a) en Twello Zuidwest (6b), en is daarmee 6000 woningen groot. Overigens is de locatie Twello Zuidwest niet als zelfstandige locatie beoordeeld, maar alleen als onderdeel van Twello Groot.
- De gevraagde onderbouwing van de Habitattoets is toegevoegd in hoofdstuk 7. Alle woningbouwlocaties hebben een namelijk een effect op natuur. Door een zorgvuldige inpassing kunnen effecten op de EHS worden voorkomen of beperkt. In dit hoofdstuk is een nadere analyse van de natuureffecten opgenomen.
- Een gevoeligheidsanalyse is toegevoegd in hoofdstuk 9. In de SMB is in dit kader ingegaan op twee relevante robuustheidsaspecten, namelijk:
 - Rijks- en provinciale infrastructuur;
 - Bypasses in het kader van Ruimte voor de Rivier.In het kader van de Regionale Structuurvisie is bewust aangehaakt bij ontwikkelingen die reeds in gang zijn gezet op een manier dat de belangrijkste ruimtelijke keuzes voor woon- en werklocaties niet wijzigen wanneer investeringen in rijks- en regionale infrastructuur en de bypasses op andere wijze vorm krijgen dan nu wordt aangenomen
- De advies van de waterbeheerders is apart toegevoegd. Mer betrekking tot het onderdeel van Rijn en IJssel willen wij nog opmerken dat de inhoud en toon ons verbaast. Vanaf het begin van het regiotraject is ook dit schap bij de plannen betrokken geweest. Wij zullen hier in het komende bestuurlijk overleg zeker op terugkomen.

Behandeld door: A.J.J. Zents
Bijlage(n): div.

Als u reageert datum en kenmerk van deze brief vermelden



Ruimtelijke Ordening en
Wonen

Apeldoorn

Telefoon (055) 580 10 10
Doorkiesnummer
(055) 5802369
Telefax
(055) 5802360
E-mail
a.zents@apeldoorn.nl
Datum
24 MEI 2005
Uw kenmerk

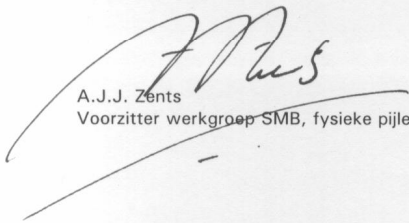
Ons kenmerk
ROW.RJZI/44328g

Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn
Bezoekadres
Stadhuis Marktplein 1
Internet: www.apeldoorn.nl

- **Criteria verkeer en vervoer**
Bij het toetsingskader heeft u aangegeven dat de locaties aan de hand van meer differentiërende criteria ten opzichte van elkaar beoordeeld moeten worden. Naar onze mening zijn de criteria voor verkeer en vervoer al zeer uitgebreid (bereikbaarheid snelweg, ontsluiting regionale hoofdstructuur, bereikbaarheid steden, bereikbaarheid OV, ligging tov werkgelegenheidsconcentraties). Uit effectbeoordeling blijkt dat de gekozen locaties uit mobiliteitsoogpunt niet op de verkeerde plek liggen. Uitwerking in meer detail leidt niet tot andere inzichten en lijkt ons voor dit schaalniveau ook niet geëigend.
- **Doelen en programmatische opgave**
U vraagt om de onderbouwing van de aard van de te vestigen bedrijven te verbeteren, zodat betere onderbouwing van (on)mogelijkheid herstructurering bestaande terreinen ontstaat. In de Regionale Structuurvisie ontwikkelt de Stedendriehoek ruimtelijk beleid dat mede gebaseerd is op een programmatische doorkijk naar 2030. Vanuit het perspectief op 2030 worden vervolgens programma's en beleidsvoornemens voorgesteld voor de termijn van 2005 tot 2015. Uit ervaring blijkt dat de onzekerheidsmarge rond de vraag naar wonen al gauw zo'n 15 procent is, terwijl die voor de vraag naar bedrijventerreinen zelfs kan variëren tussen 25 en 60 procent. Wij willen de vraagontwikkeling elke vijf jaar herijken om daaruit de consequenties te trekken voor het tempo van de ruimtelijke ontwikkelingen. Herijking van de vraagontwikkeling en afstemming en fasering van locaties is nauw verbonden met het programmeringsoverleg bedrijventerreinen van de economische pijler van de Stedendriehoek. Daartoe wordt een monitoringssysteem opgezet op basis van de IBIS-gegevens van de provincie Gelderland. Ook wordt in 2005 nadrukkelijk aandacht besteed aan de herstructurering van bedrijventerreinen in de Stedendriehoek in nauw overleg met de provincies. Overigens zal ook in het kader van het uitvoeringsprogramma en de regionale programmering voor wonen een actualisatie van het woonprogramma plaatsvinden. Dit wordt afgestemd met de in het kader van het streekplan gewenste actualisatie van het Kwalitatieve Woonprogramma (KWP2) voor de periode 2005-2015.

Wij vertrouwen erop dat wij met deze toelichting en de bijgevoegde documenten voldoende ingegaan zijn op de vragen die bij uw commissie leven. Wij hechten zeer aan een constructieve formulering van uw definitieve advies in het belang van het komende proces ronde de regionale structuurvisie.


Hoogachtend,



A.J.J. Zents
Voorzitter werkgroep SMB, fysieke pijler Stedendriehoek

BIJLAGE 1b

Brief van het bevoegd gezag d.d. 29 juni 2005 waarin de termijn van advisering wordt verlengd

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	30 JUNI 2005
nummer	
dossier	1453-123
kopie naar	omo gl

Commissie MER
t.a.v. de heer S. Morel
Postbus 2345
3500 GH Utrecht



Ruimtelijke Ordening en
Wonen

Apeldoorn

Telefoon (055) 580 10 10
Doorkiesnummer
(055) 055-5802369
Telefax
(055) 055-5801162
E-mail
a.zents@apeldoorn.nl
Datum
29-6-2005
Uw kenmerk
mail d.d. 22-6-2005
Ons kenmerk
003671624

Betreft
advies Stedendriehoek

Geachte heer Morel,

Bij brief van 24 mei j.l., nr. ROW.RJZ/443289 zond ik u het bijgestelde milieurapport in verband met de regionale visie Stedendriehoek. U heeft daarover per mailbericht van 6 juni 2005 een eerste concept van uw advies toegezonden. Over het vervolg wil ik graag het volgende opmerken.

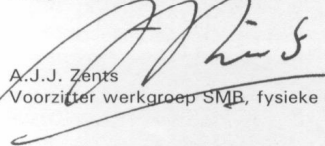
Op dit moment zijn wij bezig om uw opmerkingen te verwerken, in die zin dat enkele onvolkomenheden in de diverse tabellen worden hersteld. Overigens bied ik mijn verontschuldigingen aan voor deze omissies.

Daarnaast vindt er op dit moment overleg plaats met de waterbeheerders. Een groot aantal van de door hen gemaakte opmerkingen wordt verwerkt in de definitieve versie van de structuurvisie. Ik verwacht dat het definitieve advies van de waterbeheerders een veel positiever strekking zal kennen, dan het advies dat in uw bezit is.

Het lijkt me daarom zinvol dat u uw advisering uitstelt tot het moment dat u de laatste versie van de milieubeoordeling, de structuurvisie en het advies van de waterbeheerders (alles in 7-voud) heeft toegezonden gekregen. Ik verwacht dat dit rond 1 augustus het geval zal zijn. Onze verdere planning is dat begin september de inspraak wordt gestart. Het lijkt me mogelijk dat uw definitieve advies er dan kan liggen.

Ik ga er van uit dat u zich in het bovenstaande kunt vinden.

Hoogachtend,



A.J.J. Zents
Voorzitter werkgroep SMB, fysieke pijler Stedendriehoek.


Behandeld door: A. Zents

Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn
Bezoekadres
Stadhuis Marktplein 1
Internet: www.apeldoorn.nl

Als u reageert datum en kenmerk van deze brief vermelden

BIJLAGE 1c

Brief van het bevoegd gezag d.d. 1 augustus 2005 bij het aangepaste milieueffectrapport, de bijgestelde structuurvisie en een nieuwe (gezamenlijke) reactie van de waterbeheerders en de provincie Gelderland

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	01 AUG. 2005
nummer	
dossier	453-125 t/m 127
kopie naar	170 91

Commissie MER
t.a.v. dhr. S. Morel
Arthur van Schendelstraat 800
3511 ML UTRECHT

Apeldoorn
Ruimtelijke Ordening en Wonen

Telefoon (055) 580 10 10
Doorkiesnummer (055) 055-5802369
Telefax (055) 055-5801162
E-mail a.zents@apeldoorn.nl
Datum 01-08-05
Kenmerk Brief d.d. 29-6-2005
Ons kenmerk ROW.R&W/003678199

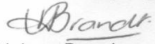
Betreft
Toesturen documenten t.b.v. advies Stedendriehoek

Geachte heer Morel,

Zoals toegezegd door de heer Zents in zijn brief d.d. 29 juni jl. ontvangt u hierbij de volgende documenten:

- de aangepaste versie van de regionale structuurvisie (RSV);
- de aangepaste versie van de strategische milieubeoordeling (SMB);
- het advies van de waterbeheerders.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met mevrouw Harryvan, tel. 055-580 24 18.

Met vriendelijke groet,

Heleen Brandt

Bijlagen: diversen

Als u reageert datum en kenmerk van deze brief vermelden

7300 ES Apeldoorn
Bezoekadres
Stadhuis Marktplein 1
Internet: www.apeldoorn.nl

BIJLAGE 2

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Stedendriehoek Deventer, Apeldoorn en Zutphen

Bevoegd gezag: Gemeenten Deventer, Apeldoorn, Zutphen, Brummen, Gorssel en Voorst

Besluit: vaststellen Regionale Structuurvisie Stedendriehoek met status van een structuurplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C00.6. Het betreft geen m.e.r., maar een strategische milieubeoordeling, waarvoor het advies van de Commissie is gevraagd.

Activiteit: vaststellen van een regionale structuurvisie Stedendriehoek, waarin maatregelen, inclusief locatiekeuzen, worden genomen voor natte en droge landschapsstructuur, wegenstructuur en openbaar vervoer, wonen, werken en recreatie.

Procedurale gegevens:

adviesaanvraag strategische milieubeoordeling: 7 juli 2004

advies strategische milieubeoordeling uitgebracht: 16 augustus 2004

kennisgeving MER: 15 februari 2005

adviesaanvraag over de aanvulling op strategische milieubeoordeling: 24 mei 2005

brief verlenging adviestermin: 29 juni 2005

adviesaanvraag bij het aangepaste milieueffectrapport: 1 augustus 2005

toetsingsadvies uitgebracht: 29 augustus 2005

Bijzonderheden:

Voor de structuurvisie wordt een strategische milieubeoordeling (SMB) uitgevoerd op grond van de EU richtlijn 2001/42/EG betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's. Het doel van de SMB is een goede onderbouwing van de locatiekeuze van met name woningbouw en bedrijventerreinen. Op grond van de EU richtlijnen vindt advisering door de Commissie op vrijwillige basis plaats. De richtlijn is nog niet vertaald in Nederlandse regelgeving. De Commissie is advies gevraagd over de Notitie reikwijdte en detailniveau SMB en over het milieueffectrapport.

De SMB wordt relatief laat in de planontwikkeling uitgevoerd. De ontwikkeling van een visie op de meest gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de stedendriehoek is al enkele jaren gaande. In die jaren is de probleemstelling al uitgekristalliseerd, zijn doelen al geformuleerd, zijn twee alternatieven onderzocht, maatschappelijk besproken en is een bestuurlijke voorkeur uitgesproken (vastgelegd in een 'structuurbeeld'). De SMB is dus voor een belangrijk deel een verantwoording en toetsing van een traject dat al is doorlopen en een keuze die al voor een belangrijk deel gemaakt is.

Samenstelling van de werkgroep:

prof. dr. ir. F.M. Maas

prof. dr. J.M. Mastop

prof. dr. H. Meurs

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

ir. D.F. Sijmons

Secretaris van de werkgroep:

drs. R.A.A. Verheem (advies over notitie reikwijdte); drs. S.A.A. Morel (toetsing)

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Strategische milieubeoordeling regionale structuurvisie Stedendriehoek Deventer, Apeldoorn en Zutphen

De regio 'Stedendriehoek' – bestaande uit de netwerkgemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Gorssel, Voorst en Zutphen – wil een regionale structuurvisie Stedendriehoek vaststellen. De structuurvisie heeft de status van een Intergemeentelijk Structuurplan. De visie zal keuzen maken, inclusief locatiekeuzen, voor natte en droge landschapsstructuur, wegenstructuur en openbaar vervoer, wonen, werken en recreatie.

ISBN 90-421-1580-7